

7.1.1 Miten globaalin ja alueellisen toimintaympäristömme muutokset määrittävät suomalaisen yhteiskunnan toiminta- ja kilpailukykyä?

Koko: 260 000 €

Aikajänne: 3/2016–12/2018

Tietotarpeen kuvaus ja perustelut:

Hallitus käynnistää keskeisenä kivijalkahankkeenaan ulko- ja turvallisuuspoliittisen selonteon sekä puolustuselonteon valmistelemisen syksyllä 2015. Lisäksi yleisemmin ulko- turvallisuus- ja puolustuspoliittista päätöksentekoa tukemaan tarvitaan ajantasaista ja analysoitua tietoa Suomen kansainvälisestä toimintaympäristöstä ja muutoksista, jotka määrittävät suomalaisen yhteiskunnan turvallisuutta sekä toiminta- ja kilpailukykyä. Analyysi tuottaa tietoa sekä tämänhetkisestä tilanteesta että ennakoi relevantteja trendejä ja riskejä. Tunnistettua tietotarvetta paikataan kahden erityyppisen analyysin avulla:

Suomen ulko- ja turvallisuuspoliittinen toimintaympäristö, viimeaikaiset muutokset ja vaikutukset suomalaisen yhteiskunnan toimintakykyyn (hinta-arvio 140 000 €)

Suomen ulko- ja turvallisuuspoliittinen toimintaympäristö on ollut viime vuodet muutoksessa ja näillä muutoksilla on vaikutuksia suomalaisen yhteiskunnan turvallisuuteen ja toimintakykyyn. Krimin liittäminen Venäjään sekä Venäjän toiminta Itä-Ukrainassa ovat horjuttaneet uskoa eurooppalaisiin turvallisuusrakenteisiin. Käynnissä oleva pakolaiskriisi on osaltaan esimerkki siitä, miten verrattain kaukaisetkin Suomen ulkopuoliset tapahtumat vaikuttavat sekä ulkoiseen että sisäiseen turvallisuuteemme. Näiden tapahtumien pidempiaikaisia ja laaja-alaisia vaikutuksia Suomelle on arvioitava parhaan mahdollisen tiedon valossa. Lisäksi on rakennettava valmiuksia reagoida nopeammin vastaavankaltaisten tapahtumien analyysiin tulevaisuudessa. Toimintaympäristöanalyysille onkin akuutti ja jatkuva tarve. Yhtenä tavoitteena onkin analyysin jatkuvuuden varmistavan, systemaattisen menetelmätyökalun konseptin, mahdollisesti myös työkalun, kehittämisen.

Ulkopoliittisen toimintaympäristön jatkuva seuranta- ja ennakointi (hinta-arvio 120 000 €, jolla toteutetaan hankkeen sopimusaikana hankkeen ohjausryhmässä sovittuja tarkennettuja kysymyksiä)

Toiminta muuttuvissa olosuhteissa ei perustu ainoastaan tämänhetkisen tilanteen analyysiin, vaan jatkuvaan tulevien kehityskulkujen, riskien ja mahdollisuuksien, ennakointiin. Seuranta- ja ennakointitoiminta tukee jatkuvaa valtioneuvoston politiikkasuunnittelun ja päätöksenteon tietopohjaa. Käytännössä toiminta tukee suoraan myös ulkoasiainministeriön oman tulevaisuuskaatsuksen, UTP-selonteon, sekä puolustus- ja tulevaisuusselonteon implementointia: tietotarve toimintaympäristön muutoksesta ja muutoksen ennakoinnista ei luonnollisestikaan rajoitu asiakirjojen laadintavaiheeseen, vaan on jatkuvaa ja keskeinen osa politiikan toteutusta.

Hankeeseen valittavan tutkimusryhmän, -laitoksen tai -konsortion tulee olla vuosien 2016 ja 2018 ajan valmis vastaamaan tarvittaessa nopeallakin aikataululla ohjausryhmän kanssa yhdessä sovittaviin täydentyviin tutkimuskysymyksiin, joilla tuetaan Suomen ulko- ja turvallisuuspoliittisen selonteon ja puolustuselonteon implementointia.

<p>Hakijan toivotaan antavan tutkimustarjouksessa selvityksen siitä mitä hankkeen keskeisiin teemoihin liittyviä menetelmiä tällä on käytettävissä. Erityistä huomiota kiinnitetään valittavan tahon kykyyn raportoida tutkimustuloksia nopeasti ja valtioneuvoston päätöksentekoa hyvin palvelevassa muodossa.</p>
<p>Mahdolliset linkit valtioneuvoston strategioihin ja muuhun selvitys- ja tutkimustoimintaan: Ulko- ja turvallisuuspoliittinen selonteko + selvitys mahdollisen NATO-jäsenyyden vaikutuksista; Puolustuselonteko</p>
<p>Tietotuotannon pääasialliset muodot: Strategian toimeenpanoa tukevaa tietoa (ml. tilannekuva-analyysit) sekä ennakointitietoa ja taustoitusta (ml. olemassa olevan tiedon meta-analyysit)</p>

7.2.1 Millainen on Suomen valmius toteuttaa YK:n kestävän kehityksen toimintaohjelmaa?

Koko: 50 000 €

Aikajänne: 3/2016-6/2016

Tietotarpeen kuvaus ja perustelut:

Syyskuussa hyväksytyn YK:n kestävän kehityksen toimintaohjelman (Agenda2030) ja sen 17 tavoitteen ja 169 alatavoitteen toteuttamisesta Suomessa vastaa hallitus. Hallitus on määritellyt yhdeksi kivijalkahankkeekseen kansallisen toimintasuunnitelman laatimisen YK:n Agenda2030:n toimeenpanemiseksi Suomessa. Ohjelman toimeenpannaan koko valtionhallinnon ja laajojen sidosryhmien toimesta seuraavien 15 vuoden aikana. Kansallisesta edistymisestä tullaan raportimaan YK:n kestävän kehityksen korkean tason poliittiselle foorumille (HLPF). Aikataulu on vielä auki.

Kansallisen toimintaohjelman teko edellyttää tietoa siitä, minkälaisia haasteita 17 tavoitteen ja 169 alatavoitteen toimeenpano Suomelle asettaa ja mitä toimeenpanon puutteita meillä on. Toisaalta toimintaohjelman valmistelu edellyttää näkemystä niistä tavoitteista, joiden toimeenpanossa Suomi voi olla tukemassa muita maita (edelläkävijyys, etunoja, hyvien mallien levitys jne). Selvitys antaa kokonaiskuvan siitä lähtötilanteesta, missä Suomi toimeenpanon suhteen on ja erityisesti missä Agenda2030:n tavoitteissa Suomella on eniten kirittävää. Selvityksen tarkoitus on mahdollistaa toimien ja resurssien asianmukainen aikataulutus ja fokusointi Suomelle relevantteihin ja tärkeisiin asioihin.

Tietoon perustuva lähtötason selvitys palvelee toimeenpanon käynnistämistä, toimien ajoittamista oikeaan aikaan ja järjestykseen sekä resurssien ja toimien tehokasta kohdentamista. Selvityksestä saatavaa tietoa voidaan hyödyntää myös muuhun suunnitteluun ja hallitusohjelman toteuttamiseen sekä suomalaisen yhteiskunnan kokonaiskuvan ja kehityssuuntien hahmottamiseen. Selvitys tulee lisäksi osoittamaan mahdolliset kehittämiskohteet seurantaindikaattoreissa. Ennen muuta selvitys antaa analyttistä ja neutraalia tietopohjaa Agenda2030:n toimeenpanoon, johon tulee kohdistumaan suurta kiinnostusta niin kansallisten sidosryhmien, muiden valtioiden, EU:n kuin YK:n tahoilta.

Selvityksessä ensimmäisessä osassa analysoidaan hallinnon nykyiset ja suunnitteilla olevat politiikkatoimet Agenda2030:n toimeenpanemiseksi. Kansallista toimeenpanoa koordinoiva taho (VNK) tulee kysymään eri hallinnonaloilta mm. niiden toimista, strategioista ja olemassa olevista toimeenpanon keinoista. Yhteenveto hallinnon toimista on selvityksen tekijän käytössä tammikuun lopussa 2016. Selvityksen toinen osa muodostuu ns. meta-analyysinä olemassa olevien tietoa-aineistojen (esim OECD, Eurostat, Findikaattori jne) pohjalta. Tässä selvitetään miten Suomi pärjää näiden aineistojen ja YK-prosessissa valittavien globaali-indikaattorien (yli 100) perusteella. Ehdotus globaali-indikaattoreiksi on määrä hyväksyä YK:n tilastotoimikunnassa maaliskuussa 2016, mutta luonnos niistä on saatavilla jo joulukuussa 2015.

Selvityksen lopputuotteena on analyysi, jossa eri tietolähteiden perusteella asemoidaan Suomen kestävän kehityksen haasteet ja mahdollisuudet Agenda2030:n ja sen 17/169 tavoitteen toimeenpanon suhteen. Selvityksessä annetaan ehdotukset niistä teemoista, tavoitteista ja toimista, joiden suhteen Suomen tulisi olla toimeenpanon etunojassa, koska a) Suomella on niissä eniten kirit-

tävää kansainvälisessä vertailussa, b) ne ovat Suomelle syystä tai toisesta erityisen kriittisiä, tai c) Suomi on toiminut mallikkaasti ja voisimme olla tukemassa muita.

Selvityksen ohjausryhmäksi tai kommentoivaksi asiantuntijaryhmäksi esitetään kestävän kehityksen tieteellistä asiantuntijapaneelia.

Mahdolliset linkit valtioneuvoston strategioihin ja muuhun selvitys- ja tutkimustoimintaan:

Kivajalkahankkeet 2 ja 3 eli Kansainvälisen kestävän kehityksen toimintaohjelman kansallinen suunnitelma ja Suomen kehityspoliittinen linjaus, ml. tavoitteiden yhtymäkohdat maailmanlaajuisen kestävän kehityksen ohjelmaan

Tietotuotannon pääasialliset muodot:

Pääosin strategian toimeenpanoa tukevaa tietoa ml. tilannekuva-analyysit.

7.4.1 Miten kokonaismaanpuolustuksen konsepti ja lainsäädäntö ovat kehittyneet Pohjois-Euroopassa?

Koko: 60 000 €

Aikajänne: 03/2016- 08/2016

Tietotarpeen kuvaus ja perustelut:

Yhteiskunnan varautuminen Suomessa toteutetaan kokonaisturvallisuuden periaatteella. Kokonaisturvallisuuden käsite kattaa osanaan myös kokonaismaanpuolustuksen. Kokonaismaanpuolustuksen varautumisen periaatteet kuvaavat niitä sotilaallisia ja siviilialojen toimia, joilla turvataan valtion itsenäisyys sekä kansalaisten elinmahdollisuudet ja turvallisuus ulkoista, valtioiden aiheuttamaa tai muuta uhkaa vastaan.

Hallitusohjelman mukaisesti laaditaan puolustuselonteko, joka antaa puolustuspoliittiset toimintalinjaukset puolustuskyvyn ylläpidolle, kehittämiselle ja käytölle. Myös kokonaismaanpuolustuksen konseptia tarkastellaan osana puolustuskyvyn kehittämistä ja mm. viranomaisten yhteistoimintamallien kehittämistä. Valmistelun tueksi on tarpeen tehdä myös kansainvälistä vertailua mahdollisten uusien näkökulmien ja käytäntöjen tunnistamiseksi.

Eri maiden konseptit ovat luonnollisesti erilaisia ja riippuvat kunkin maan turvallisuus- ja puolustuspoliittisista ratkaisuista, -resursseista ja lainsäädännöstä. Hankkeen tavoitteena on vertaileva analyysi, joka tarkastelee kokonaismaanpuolustuskonseptin (vast.) kehitystä Ruotsissa, Norjassa, Baltian maissa ja Puolassa. Analyysissä keskitytään kohdemaiden kokonaismaanpuolustuskonseptin ominaispiirteiden tarkasteluun. Näkökulma rajataan siis ensisijaisesti sotilaallisen puolustuksen tehtäviin ja toimintaedellytyksiin.

Analyysin kysymyksiä ovat mm. seuraavat:

- Mihin logiikkaan toimintamalli perustuu?
- Minkälaisia yhteistoimintamalleja on otettu käyttöön?
- Miten mallia on kehitetty, mihin suuntaan mallia ehkä edelleen kehitetään ja miksi?

Mahdolliset linkit valtioneuvoston strategioihin ja muuhun selvitys- ja tutkimustoimintaan:

Puolustuspoliittinen selonteko, Yhteiskunnan turvallisuusstrategian päivitys

Tietotuotannon pääasialliset muodot:

Taustoitusta (ml. olemassa olevan tiedon meta-analyysit), strategian rakentamista tukevaa tietoa ml. tilannekuva-analyysit sekä toimintavaihtoehtojen vertailua.

7.4.2 Mitä Suomessa tehty viimeaikainen tutkimus kertoo Venäjän kehitystrendeistä ja miten kehityskulut vaikuttavat Suomen ulko- ja turvallisuuspoliittiseen asemaan ja puolustuspoliittisiin kysymyksiin?

Koko: 90 000 €

Aikajänne: 03/2016-08/2016

Tietotarpeen kuvaus ja perustelut:

Suomessa tuotetun Venäjä-tutkimuksen kokonaisvaltaisen arvioinnin tarkoituksena on koota tietoa Venäjän kehitystrendeistä päätöksentekoa tukevassa muodossa. Selvityksen tavoitteena on tuottaa päätöksentekijöille ja tutkijoille mahdollisimman kattava tilannekuva Venäjän kehityksestä ja taustoista, jotka selittävät Venäjän nykytilaa. Selvityksen tärkeä tavoite on myös osaltaan tukea tilannekuvaa Venäjä-tutkimuksen kattavuudesta Suomessa ja osoittaa sen mahdolliset kriittiset katvealueet.

Venäjän maailmanpoliittinen asema on ratkaisevasti muuttunut suhteessa länsimaailmaan mutta myös nouseviin valtoihin kuten Kiinaan. Selvityksen päämääränä on tuotetun tutkimuksen perusteella analysoida Venäjän ulkosuhteiden kehitystä yhteistyömyönteisestä linjasta etupiirijattelon värittämään ulkopoliittikkaan, jossa sotilaallista voimaa käytetään tavanomaisen politiikan jatkeena, kuten esimerkiksi Ukrainan ja Syyrian konflikteissa.

Venäjän ulko- ja turvallisuuspolitiikan strateginen näkemys on voimakkaassa muutoksessa. Keinovalikoimaan on noussut sotilaallisen voimakäytön lisäksi, hybridisodankäynti, ydinaseuhka ja avaruusohjelmat. Lisäksi Venäjä on kehittänyt voimakkaasti puolustustaan varustautumisohjelmilla ja tukemalla puolustusteollisuuttaan. Tämän muutoksen vaikutuksia Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan sekä puolustuspolitiikkaan tulisi selvityksessä arvioida laajasta näkökulmasta.

Selvityksessä tulisi lisäksi käsitellä Venäjän talouden pitkän kantaman kehitystä ja sen arvioitua kantokykyä erityisesti EU:n ja USA:n asettamien taloudellisten pakotteiden ja öljynhinnan laskun paineessa. Selvityksen tulisi myös arvioida laaja-alaisesti erilaisten teknisten (mm. tietoliikenne), demografisten, kansanterveydellisten sekä energiaan ja ympäristöön liittyvien muutosten vaikutuksia kansantalouteen ja sitä myöden poliittiseen vakauteen. Venäjän sisäisen kehityksen suuntaviivoja tulisi analysoida erityisesti valtiohallinnon toimivuuden ja vallankäytön osalta sekä miten tämä eroaa länsimäisen demokraattisen valtiovallan käsityksestä.

Selvityksen perimmäinen tavoite on arvioida synteessin muodossa edellä mainittujen kehityskulujen vaikutukset Suomen ulko- ja turvallisuuspoliittiseen asemaan sekä puolustuspoliittisiin kysymyksiin.

Mahdolliset linkit valtioneuvoston strategioihin ja muuhun selvitys- ja tutkimustoimintaan:

Ulko- ja turvallisuuspoliittinen selonteko, puolustuspoliittinen selonteko.

Tietotuotannon pääasialliset muodot:

Kokoomatutkimus vastaa seuraavia tietotarpeita:

- a) ennakointitietoa ja taustoitusta (ml. olemassa olevan tiedon meta-analyysit),
- b) strategian toimeenpanoa tukevaa tietoa ml. tilannekuva-analyysit

7.6.1 Minkäläinen on Arktisen alueen poliittis-taloudellinen tilanne erityisesti arktisen neuvoston Suomen puheenjohtajuuskaudelle (2017–19) asettamien teemojen lähtökohdista?

Koko: 180 000 €

Aikajänne: 3/2016–12/2018

Tietotarpeen kuvaus ja perustelut:

Suomen puheenjohtajuus Arktisessa neuvostossa (2017–19) osuu vaiheeseen, jossa monet alueen tulevaisuutta koskevista kysymyksistä ovat vielä avoimia. Arktinen alue on nopeassa muutoksessa ja siihen kohdistuu lukuisia ristikkäisiä paineita. Ilmastonmuutos ja tekninen kehitys ovat kasvattaneet alueen merkitystä monin tavoin. Uudet merireitit, alueen energia- ja mineraalivarat ja lisääntyvä matkailu ovat kasvattaneet valtioiden ja yksityisten yritysten kiinnostusta aluetta kohtaan. Samalla turvallisuuteen, ympäristöön ja alkuperäiskansoihin liittyvät kysymykset ovat nousseet poliittiselle agendalle. Näiden seikkojen valossa ajantasaisen tiedon ja analyysin tarve on selvä.

Tavoitteena on yhtäältä tutkimuksen ja analyysin avulla edesauttaa Suomen puheenjohtajakauden valmistelua ja toisaalta ajantasaisen analyysin avulla tukea puheenjohtajakautta mahdollisesti nopeasti muuttuvissa kansainvälispoliittisissa tilanteissa. Tämä pitää sisällään yleisen tilannearvion sekä pj-sihteeristöä tukevien temaattisten, ajantasaisten katsausten tuottamisen. Analyysi sisältää sekä ajankohtaisen tilanteen arvioimista että lähitulevaisuudessa ennakoitavaa poliittis-taloudellisen tilanteen analyysia.

Hankkeen ensimmäisen vuoden (2016) aikana toteutetaan laajahko Suomen Arktisen neuvoston puheenjohtajuuden valmistelua tukeva toimintaympäristöanalyysi (hinta-arvio 80 000 €), jota täydennetään kahden seuraavan vuoden aikana (hinta-arvio 100 000 €) hankkeen ohjausryhmän kanssa yhdessä sovittavilla puheenjohtajuutta tukevilla kysymyksillä.

Hakijan toivotaan antavan tutkimustarjouksessa selvityksen siitä mitä menetelmiä tällä on käytettävissä. Erityistä huomiota kiinnitetään valittavan tahon kykyyn raportoida tutkimustuloksia nopeasti ja valtioneuvoston päätöksentekoa hyvin palvelevassa muodossa.

Mahdolliset linkit valtioneuvoston strategioihin ja muuhun selvitys- ja tutkimustoimintaan:

Ulko- ja turvallisuuspoliittinen selonteko + selvitys mahdollisen NATO-jäsenyyden vaikutuksista;
Puolustusselonteko

Tietotuotannon pääasialliset muodot:

Ennakointitietoa ja taustoitusta (ml. olemassa olevan tiedon meta-analyysit).

7.6.2 Mitkä ovat Suomen arktisen osaamisen tuotteistamisen, kaupallistamisen, viennin ja näkyvyyden lisäämisen esteet, instrumentit ja kannustimet?

Koko: 100 000 €

Aikajänne: Tietoa tarvitaan arktisen osaamisen keskuksen perustamisen tueksi vuoden 2016 aikana. Tietoa tarvitaan myös Suomen Arktisen neuvoston puheenjohtajuuskautta 2016-2018 varten

Tietotarpeen kuvaus ja perustelut:

Suomeen ollaan perustamassa arktista osaamiskeskusta, jonka avulla voidaan kaupallistaa ja tuotteistaa suomalaista kylmän ilmanalan osaamista sekä edistää sen vientiä ja näkyvyyttä. Arktinen osaamiskeskus keskittyy erityisesti talvimerenkulun ja meripelastuksen sekä niihin liittyvän koulutuksen, testauksen ja harjoittelutoiminnan, olosuhdepalveluiden ja viestinnän aloille. Hankkeessa selvitetään ne juridiset, hallinnolliset ja taloudelliset esteet, jotka jarruttavat julkisen ja yksityisen sektorin kehittämistoimia osaamisen tuotteistamisessa, kaupallistamisessa, viennissä sekä näkyvyyden edistämisessä. Lisäksi selvitetään olemassa olevat instrumentit ja kannusteet joilla em. toimia voidaan mahdollistaa sekä luodaan uusia instrumentteja, joilla tuetaan päätöksentekoa arktisen osaamisen tuotteistamisessa, kaupallistamisessa, viennissä sekä näkyvyyden edistämisessä. Hankkeen tavoitteena on että olemassa olevaa rahoitusta ja kannusteita hyödynnettäisiin mahdollisimman tehokkaasti ja että rahoitus, sen hakeminen ja päätöksenteko suunnattaisiin sellaisiin rahoitusinstrumentteihin ja insentiiveihin, joilla on suurin vaikuttavuus.

Selvitettäviä kysymyksiä ovat mm. seuraavat:

- Mitkä tekijät estävät Suomen kylmän ilmanalan osaamisen tuotteistamista, kaupallistamista, vientiä ja näkyvyyttä?
- Mitkä ovat olemassa olevien kansallisten ja kansainvälisten rahoitusinstrumenttien ja erilaisten kannusteiden mahdollisuudet arktisen osaamisen tuotteistamisessa, kaupallistamisessa, viennissä ja näkyvyyden lisäämisessä? Miten näitä rahoitusinstrumentteja ja insentiivejä tulisi kehittää?
- Millaisia uusia rahoitusinstrumentteja ja insentiivejä tarvitaan?

Mahdolliset linkit valtioneuvoston strategioihin ja muuhun selvitys- ja tutkimustoimintaan: Hallitusohjelman kivijalkahankkeet Arktinen osaamiskeskus, Suomen arktinen strategia

Tietotuotannon pääasialliset muodot: Strategian toimeenpanoa tukevaa tietoa ml. tilannekuva-analyytit; toimintavaihtoehtojen vertailua sekä politiikkatoimien arviointia (ex ante)

7.9.1 Vaikuttavatko rike- ja päiväsakkojen korotukset liikenneturvallisuuteen?

Koko: 80 000 €
Aikajänne: 2016

Tietotarpeen kuvaus ja perustelut:

Rikesakot kaksinkertaistettiin hallitusohjelman mukaisesti 1.9.2015. Samalla korotettiin päiväsakon alinta rahamäärää, jotta se ei olisi suurinta rikesakkoa pienempi. Rikesakkoja korotetaan uudelleen vuoden 2016 aikana, missä yhteydessä myös päiväsakon rahamäärä korotetaan noin kaksinkertaiseksi. Suurin osa rikesakoista määrätään liikenneturvallisuuksista, joista suurimmassa osassa on kysymys ylinopeudesta. Rikesakkojen korotukset ovat siten merkityksellisiä erityisesti liikenneturvallisuuden kannalta.

Tutkimuksessa selvitetään, millaisia vaikutuksia rikesakon korotuksilla on ajoneuvojen keski- ja ylinopeuksiin, rikesakkojen lukumääriin ja siten liikenneturvallisuuteen (rangaistusten yleisestävyys) sekä liikenneturvallisuuksiin liittyvään uusintarikollisuuteen (erityisestävyys).

Jo toteutetut ja suunnitellut korotukset ovat kriminaalipoliittisesti merkittäviä. Tämän vuoksi on tärkeää selvittää, mikä vaikutus korotuksilla on liikenneturvallisuuteen ja liikenneturvallisuuksiin.

Hallitusohjelman mukaan rikesakkojen korotustarvetta tarkastellaan seuraavan kerran vuonna 2017. Tutkimus on tarpeen tämän arvioinnin toteuttamiseksi. Tuloksia voidaan hyödyntää myös yleisemmin kriminaalipoliittisessa päätöksenteossa ja liikenneturvallisuustyössä. Tutkimus liittyy sekä oikeusministeriön että liikenne- ja viestintäministeriön toimialaan.

Mahdolliset linkit valtioneuvoston strategioihin ja muuhun selvitys- ja tutkimustoimintaan:

Tutkimus liittyy oikeudenhoidon uudistamisohjelman toimeenpanoon. Toteutetut ja suunnitellut korotukset sekä tuleva korotustarpeen arviointi vuonna 2017 perustuvat hallitusohjelmaan.

Tietotuotannon pääasialliset muodot:

Politiikkatoimien arviointi (ex post).